

РЕАНІМАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ МОЖЛИВОСТЯМИ ГЕОГРАФІЇ

В. О. Надтока,

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник

відділу навчання географії та економіки Інституту педагогіки НАПН України

м. Київ, Україна

Посилення конкуренції в умовах зростаючої глобалізації висуває системі освіти щоразу серйозніші вимоги: 1) забезпечення безперервної підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації кадрів; 2) рентабельне використання її у постійно змінюваних умовах ринкової економіки; 3) необхідність дати майбутньому працівнику широку освіту, включаючи знання у сфері підприємництва, щодо вирішення кризових ситуацій, маневреності у виборі напряму розвитку виробництва, складання стратегічних планів і відповідного конструювання трудових колективів; 4) навчання кадрів навичкам сприйняття нових знань, що будуть потрібні для виконання конкретної роботи в умовах жорсткої конкурентної боротьби [2]. Досить важливими у цьому плані є підходи, які дозволяють готувати учня (ученицю) до майбутнього життя у суспільстві й подальшої професійної діяльності. На цьому тлі досить суттєвими є питання формування в учнів вміння вчитися протягом усього життя, підприємливості та метапредметних навичок, отриманих завдяки економічній та географічній освіті.

Не останнє місце у формуванні життєвої позиції належить економічній освіті в закладах загальної середньої освіти. На сьогодні економічну складову пропонують реалізувати у географічних курсах через змістову лінію підприємливості та фінансової грамотності. Саме це може допомогти імплементувати економічні компетенції у базову початкову програму через географічні курси. Тому відповідне використання плацдарму географічних курсів може стати не тільки реанімацією економічної свідомості громадян, а й в певній мірі порятунком економічної освіти у масштабах загальноосвітніх навчальних закладів.

Сучасні дослідження показують, що більшість населення України слабо обізнана на питаннях фінансів: дослідженням встановлено, що понад 60% респондентів вважають себе фінансово грамотними, однак лише 22% респондентів змогли дати 5 чи 6 правильних відповідей на 7 простих математичних запитань (розрахунок відсоткових ставок, розподіл бюджету, страхування та інших найпоширеніших фінансових інструментів), без яких неможливо управляти власними фінансами [1]. У курс «Господарство: Україна та світ» у дев'ятому класі найбільш масштабно та ефективно можна імплементувати поняття про

ключові економічні процеси та явища, розуміння яких відіграє важливу роль для самореалізації молоді особи у сучасному суспільстві. Він був обраний із двох причин: з одного боку, він формує уявлення про секторальну структуру економіки, де все більшого значення набувають економічні чинники, а з іншого боку, він охоплює найбільший спектр здобувачів освіти.

Результати аналізу перехресного навчальних програм курсу «Господарство: Україна і світ» та економічних курсів дозволили виявити не тільки найважливіші економічні поняття крізь які можливо реалізувати змістову лінію підприємливості та фінансової грамотності та відповідну компетентність, а й дозволили структурувати їх відповідно до тем курсу у таблиці 1, яка розподілена на наступні структурні елементи:

- 1 – економічно орієнтований зміст програми курсу «Господарство: Україна і світ»;
- 2 – реалізація змістової лінії підприємливості та фінансова грамотність у курсі «Господарство» на понятійній основі;
- 3 – додаткова економічна складова (поняття та питання економічного характеру, що дотичні до відповідних тем).

В розрізі ситуації в українській освіті, коли зникає економіка як курс для загальноосвітніх закладів, географічні курси можуть стати фундаментальними для імплементації економічних категорій. З огляду на їх особливості та специфікацію основне місце може посісти саме курс «Господарство: Україна і світ», де на базі просторової ілюстрації складових господарства, можна розглянути багато фундаментальних економічних категорій, процесів та явищ. Серед проаналізованих структурних підрозділів даного курсу найбільш ключове значення мають, на нашу думку, розділ 1 «Національна економіка та світове господарство» та теми «Торгівля» та «Фінансові послуги. Комп'ютерне програмування» через свою дотичність до економічних процесів.

Використані джерела

1. Бонд Р. Фінансова грамотність та обізнаність в Україні: факти та висновки / Р. Бонд, О. Куценко, Н. Лозинська / [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.uaib.com.ua/files/articles/1369/84/finlit_survey_6dec2010_ua.pdf
2. Малахова Ж. Д., Огаренко В. М. Викладання соціології: досвід інноваційних прийомів: Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 280 с.